

Regionale samenwerking

Wat levert het op?

Gemeente Heerlen, Commissie Maatschappelijk en Financiën,
19 januari 2022

PARK
STAD
TRANS
FOR
MEERT

Regionale samenwerking en regionale subsidiepotjes

1. Samenwerking in Parkstad
2. Successen in de afgelopen vijf tot 10 jaar
3. Mogelijke kansen / toekomst

Samenwerking Parkstad

- Van jaren 60 tot 1987, diverse GR-en
- 1982 Herindeling van 18 naar 8 gemeenten
- 1987 Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg
- 2000 Start Parkstad Limburg
- 2006 Wgr plus
- 2010 Pact van Parkstad
- 2014 PSL, IBA en LED
- 2019 Regiodeal

beekdaelen | bronssum | heerlen | kerkrade | landgraaf | simpelveld | voerendaal

parkstad
stadsgereguleerder
limburg

Samenwerking Parkstad

GR mei 2021

- GR van colleges
- DB (burgemeesters) & AB
- 5 Bestuurscommissies met gemeentelijke Pfh-ers
- Reguliere verantwoordingslijn via colleges en raden
- Gewogen meerderheidsbesluiten in BC's
- Klein hoogwaardig bureau
- Nationaal gezien vrij uitzonderlijke samenwerking

Samenwerking Parkstad

GR mei 2021

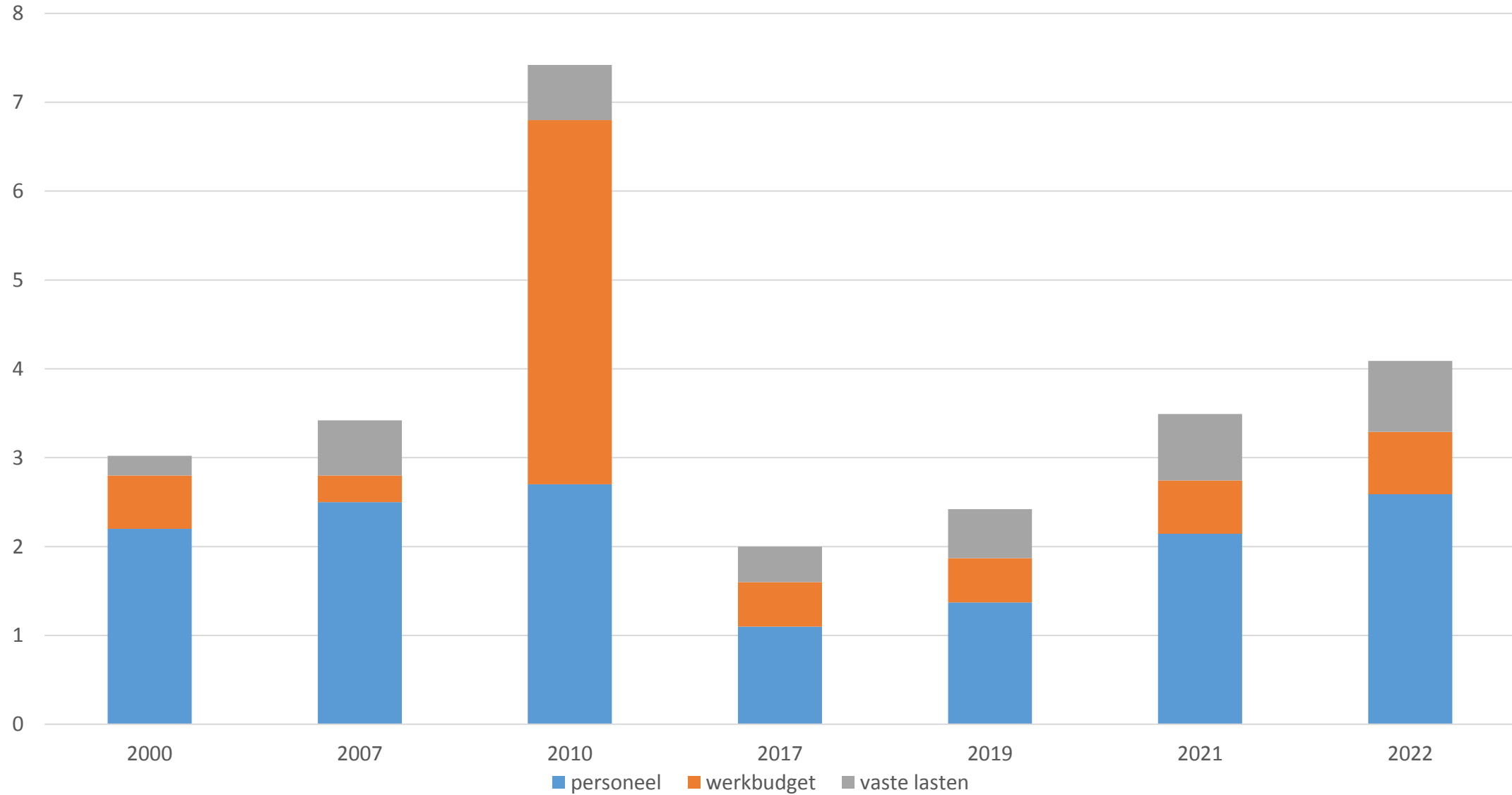
- 6 werkvelden en 5 BC's
 - Economie & Toerisme,
 - Wonen & Herstructurering,
 - Ruimte & Mobiliteit
 - Sociaal-Economische Structuurversterking
 - Duurzaamheid
 - GROS => DB aan zet

Ontwikkeling bezetting Parkstad Limburg bureau

	01/2006	01/2010	31/12/2013	01/01/2014	01/2015	01/07/2015	01/01/2018	01/01/2021	01/01/2022
Parkstadbureau	26	30,5	29,5	26	15,5	11,5	13,7	20,3	26,3
GBRD	0	42	42,0	0	0	0	0	0	0
BAG/GEO	0	18,5	18,5	18,5	18,5	0	0	0	0
Totaal	26	91,0	90,0	44,5	34,0	11,5	13,7	20,3	26,3

Ontwikkeling Parkstadbegroting

WAARDERING
REGIO BUREAU

OVERHEIDS AWARDS

PARK
STAD
TRANS
FOR
MEERT
Takendiscussie

3. WAARDERING REGIO BUREAU

"Een relatief kleine organisatie die het opmerkelijk goed doet. De stadsregio is een innovatief en vooruitstrevend samenwerkingsverband dat de krachten bundelt om complexe vraagstukken aan te pakken. Op die manier werkt de stadsregio aan een vitale leefomgeving, waarbij ze zich zelfs niet laat tegenhouden door landsgrenzen. De organisatie toont zich bij uitstek ondernemend en veerkrachtig. Door tegenslagen laat de stadsregio zich bepaald niet uit het veld slaan. Dat het niet altijd meezit, motiveert betrokkenen juist extra."

Jan van Zanen, juryvoorzitter Beste Overheidsorganisatie 2017

Resultaten beleid en programma's

1. Beleid:

- Strategische agenda, Regiodeal
- Structuurvisie wonen, reg. Prestatie afspraken wonen
- Toeristische visie, Retail visie, bedrijventerreinvisie,
- PALET, RES

2. Programma's/projecten:

- Regiodeal, wijkenaanpak, krimpgelden
- Buitenring, spoorverbinding Heerlen-Aken
- Zonnepanelenproject, woonwijzerwinkel
- Superlocal

3. Shared services:

- Zonnepanelenproject, Streetwise, GBRD

Resultaten lobby en subsidie's

- Regiodeal (40 mln. Rijk, 28 mln. Prov.), IBA (22,5 mln. Prov.)
- Van der Laan-gelden / wijkenaanpak (14,75 mln. Rijk, 21 mln. Prov.)
- krimpgebieden (43 mln. in 11 jaar)
- Spoorverbinding Aken: 58 miljoen
- Europ. subsidies (Super Local, Digital Deconstruction, Citizen Rail) 18 mln.
- Volkshuisvestingsfonds (45 mln.), woningbouwimpuls (4,6 mln.), aardgasvrije wijk (4,2 mln.)
- Uitzondering op verhuurdersheffing (naar schatting 35 mln.)

Effecten in de regio

- Regiodeal => investeringsvolume > 700 mln.
- IBA => investeringsvolume > 70 mln.
- Van der Laan-gelden / wijkenaanpak => investeringsvolume > 250 mln.
- krimp-gelden => investeringsvolume > 150 mln.
- Binnen- en Buitenring (490 mln.)

WAARDERING
REGIO BUREAU

WORLD
TRAVEL &
TOURISM
COUNCIL

PARK
STAD
TRANS
FOR
MEERT

TRAVEL BEYOND BOUNDARIES

Europese subsidies: Super Local

PARK
STAD
TRANS
FOR
MEERT

SUPERLOCAL (2017): €5 miljoen

PARK
STAD
TRANS
FOR
MEERT

European Green Deal in Grenzland

CHIO Aachen
CAMPUS

Complimenten uit Den Haag voor Parkstad

HEERLEN/KERKRADE
DOOR JOS ADRIAENS

Samenwerking loont. En ook een visie voor de lange termijn helpt regio's enorm vooruit, constateren de ministers Kaija Ollongren en Carola Schouten. Zij steken de duim omhoog voor de regio Parkstad.

Beide demissionaire bewindslieden zijn positief over de voortgang van de Regiodeals, laten zij in een tussenevaluatie aan de Tweede Kamer weten. „Het is mooi dat nog in deze kabinetsperiode de eerste resultaten zichtbaar zijn”, concludeert Ollongren (Binnenlandse Zaken, D66).

Zij geeft Parkstad Limburg een compliment, omdat in die regio de gebiedsgerichte aanpak goed van de grond komt. Een voorbeeld van die aanpak is het opknappen van de Kerkraadse buurt Rolduckerveld. Ook met projecten als de 'gezonde school', die in de regio breed wordt uitgerold, tinnert Parkstad flink aan de weg. Duurzaamheid is eveneens een thema dat ruime aandacht krijgt.

Projecten
Het Rijk heeft in het kader van de Regiodeal veertig miljoen euro beschikbaar gesteld voor de Parkstadgemeenten. Dit wordt vertaald in vele, langdurige projecten waar in totaal een half mil-

jard euro mee is gemoeid. De gemeenteraden van Heerlen, Kerkrade, Brunssum, Landgraaf, Voerendaal, Simpelveld en Beekdaelen nemen de komende weken een besluit over extra geld en menskracht om de regionale samenwerking verder te versterken. „Inwoners en ondernemers in een regio weten zelf het beste wat een regio vooruit helpt. Dat is het vertrekpunt in een Regiodeal. Sterke regio's maken samen een sterker Nederland”, schrijft minister Schouten (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, ChristenUnie). Ook zij constateert dat „al mooie resultaten” worden geboekt. Dat moet een basis zijn om de Regiodeals een vervolg te geven. De

Stadsregio Parkstad Limburg stelt binnenkort een visie tot 2030 vast. Projecten in het kader van de Regiodeal, zoals een sociaaleconomische versterking van de achterstandswijken in Heerlen-Noord, vragen om een lange adem. Minimaal een generatie lang. Daarom klinkt ook steeds vaker de roep om een Nationaal Programma, met nog meer rijkssteun, naar het voorbeeld van Rotterdam-Zuid.

Eigenheid
De regio is trots op de erkenning van Schouten en Ollongren. „Super dat het Rijk ook zo enthousiast is over het Instrument Regiodeal voor onze projecten. Daarmee wordt recht gedaan

aan de eigenheid van de regio”, reageert burgemeester Richard de Boer van Simpelveld, tevens vicevoorzitter van de Stadsregio Parkstad Limburg. Dat er voortgang wordt geboekt, blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat het project 'gezonde school' van vier naar negen basisscholen wordt uitgebreid. Hierin ligt de focus op een gezonde levensstijl en daarmee een beter toekomstperspectief voor kinderen uit kansarme buurten. De Boer benadrukt dat voor een succesvolle aanpak de samenwerking zich niet tot gemeenten en het Rijk beperkt. Ook organisaties als woningcorporaties en gezondheidsinstellingen „doen een aardige duit in het zakje.

Aanpak van achterstand in alle generaties

De positieve reacties op de Regiodeal zetten aan tot een verdere aanpak van de regionale achterstanden. Kerkrade start een speciale aanpak voor één van Parkstads grootste probleemwijken: Rolduckerveld.

KERKRADE
DOOR THIJS DE VEEN

Kerkrade wacht niet op hulp en heeft initiatief getoond met de ontwikkeling van megaproject 'Vie - leven in beweging'. Door de doelen uit de Regiodeal met die van het Vie te combineren, is nu het Sociaal Programma Rolduckerveld ontstaan: een dozijn aan projecten die toegespitst zijn op het aanpakken van de problemen die de wijk ondervindt. Al die projecten samen vormen een proces dat een hele generatie buurtbewoners bij de hand neemt. Uitgangspunt is om niet constant geforceerd opnieuw het wiel uit te willen vinden, maar eerst te kijken welke effectieve initiatieven en ideeën er al bestaan, om die vervolgens met elkaar te koppelen. De gemeente stroomlijnt een veelvoud aan partners met elkaar, die informatie kunnen uitwisselen en samenwerken op gebieden waar verschillende problemen samenkomen. De aanpak laat zich in drie hoofd-

De kenmerkende verouderde flats van Rolduckerveld, die op termijn tegen de vlakte gaan. FOTO PETER SCHOLS

punten samenvatten: het vergroten van gelijke onderwijskansen, de bevordering van de gezondheid, en het vergroten van de financiële draagkracht en arbeidsparticipatie. De projecten die op dit moment worden uitgerold moeten niet alleen een hele generatie lang gaan overstijgen, het neemt de wijkbewoners van jong tot oud mee. Er zijn programma's voor aanstaande ouders, kleuters, basisschoolleerlingen, het vmbo en ook voor ouderen. Een aantal voorbeelden.

1. Startklas basisschool Steltloper

Aanleiding voor dit programma is de relatief hoge (7,1 procent) rechtstreekse instroom van kleuters in het speciaal onderwijs. Om dat percentage terug te dringen en een vroeger onderwijsachterstand waar mogelijk te voorkomen, komt basisschool Steltloper met een 'startklas'. Daar kan meer aandacht naar de behoeften van de kleuters gaan, zodat ze bij succes toch kunnen doorstromen naar een reguliere basisschool.

2. Talentontwikkeling: leren op locatie Holz

Vmbo-school locatie Holz van Beropencollege Parkstad Limburg ligt weliswaar buiten Rolduckerveld maar heeft veel leerlingen uit de wijk. Dit programma levert onder meer (professionele) zorg voor een kleine groep met complexe zorgbehoeften. De intentie is om die taken bij de docenten weg te halen, zodat zij vervolgens meer aandacht kunnen geven aan de rest van de groep.

3. Welzijn op recept

'Welzijn op Recept' is een programma dat mensen ondersteunt met zogenaamde psychosociale problemen. Denk bijvoorbeeld aan somber voelen, vastlopen in het leven of een sociaal isolement. Een zogenaamde welzijnscoach stelt een persoonlijk programma samen. Dat kan van alles zijn zoals koken, tuinieren, zingen of sporten. Het doel is om naast het zorggebruik te verlagen ook het welzijn van de inwoners te vergroten.

PARK
STAD
TRANS
FOR
MEERT

Kabinet Rutte III en de 'regio': €101,5 miljoen extra naar Parkstad in periode 2017 – 2021

PAW Brunssum Noord (2018):
€4,1 miljoen

Besluiten Minister Knops (2020) en Minister Ollongren (2021):
Verlenging DU Bevolkingsdaling 2021 en 2022: €7,8 miljoen

Regio Deal Parkstad Limburg (2018): €40 miljoen

**Woningbouwimpuls
Heerlen Centrum (2021):**
€4,6 miljoen

**Volkshuisvestingsfonds Parkstad en Heerlen
Noord (2021):** €45 miljoen

DU Bevolkingsdaling / Krimpgebieden

Sinds 2016 wordt door BZK jaarlijks een extra uitkering beschikbaar gesteld van €3,9 miljoen beschikbaar voor een regionale aanpak van de gevolgen van bevolkingsdaling.

Deze uitkering zou eigenlijk in 2020 stoppen, maar is inmiddels al 2x verlengd (lobby)

2 MILJOEN EURO

Landelijke 'krimpgelden' gaan naar acht projecten in de regio

PARKSTAD
DOOR FRANK BENNEKER

Met de toekenning van ruim 2 miljoen euro voor acht projecten door de Stadsregio Parkstad Limburg wordt het geld dat het Rijk voor krimpgebieden beschikbaar stelt in de regio geïnvesteerd. Onder meer het centrum van Brunssum en de dorpskern van Bocholtz worden met het geld herontwikkeld.

De Stadsregio Parkstad Limburg laat weten dat de landelijke krimpgelden worden besteed aan projecten die aansluiten op de doelen uit de Regiodeal en de strategische agenda van Parkstad. Van de acht projecten gaat het meeste geld (600.000 euro)

naar de herontwikkeling van winkelcentrum Giesen-Bautsch in Heerlerbaan.

Een vernieuwd en modern winkelcentrum, 25 tot 30 nieuwe appartementen en de herinrichting van de openbare ruimte moeten leiden tot een betere leefbaarheid van dit Heerlense stadsdeel. In Brunssum wordt 495.000 euro besteed aan de ontwikkeling van het Victoriapark. Op het terrein waar vroeger de machinefabriek stond zullen circa 48 appartementen en een park komen. In de Kerkstraat worden winkelpanden vervangen door zo'n 25 appartementen.

Dorpsontwikkelingsplan

In Bocholtz is 278.000 euro beschikbaar voor de aanpak van de dorpskern. In het Integraal Dorpsontwikkelingsplan in sa-

menwerking met woningcorporatie Krijtland worden particuliere woningen verbeterd om de leefbaarheid van het dorp te vergroten.

Watertoren

Slot Schaesberg in Landgraaf ontvangt ruim drie ton. Hiermee worden een facilititeitsgebouw en twee ambachtsgebouwen bij de kasteelruïne gebouwd. Nog eens 110.000 euro landt in Schimmert, waar het geld gebruikt wordt voor de herbestemming van de oude watertoren tot streekproductencentrum. De Reusch. Voor de herinrichting van bedrijventerrein Dentgenbach in Kerkrade is 50.000 euro beschikbaar. Datzelfde bedrag gaat naar het straatart-project op de Heerlense Auroraflat, dat door kunstenaarscollectief Boa

Mistura is veranderd tot het grootste straatkunstobject in Europa. Aan de uitrol van de Gezonde Basisschool van de Toekomst en Verlengde Schooldag is ruim 272.000 toegekend. Deze projecten, waarbij ingezet wordt op het bevorderen van de gezondheid en kansengelijkheid voor kinderen, zijn al op enkele plekken in Parkstad gestart. Met de bijdrage moeten ze over de hele regio worden uitgerold en is de voortzetting ervan gedekt tot en met het schooljaar 2023-2024.

In een eerder stadium had de Stadsregio Parkstad al 500.000 euro toegekend aan de Open Club Klimmen. Dat wordt een centrale ontmoetingsplaats waar onderwijs, wonen, sport, bewegen, cultuur, verenigingsleven en zorg samenkomen, met 24 levensloopbestendige appartementen.

Afspraak in 2015 gemaakt in het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Parkstad Limburg:

- 25% pons-pons verdelen over de gemeenten
- 75% inzetten voor regionale projecten

Kansen / Toekomst

- Europese agenda's:
 - European Green Deal (Timmermans) /
 - European Bauhaus (van der Leyden)
- Regeling die zijn aangekondigd in nationale Begroting 2022
 - Impulsaanpak winkelgebieden EZK (budget = €100 miljoen)
 - Extra klimaat- en woningmarkimpulsgelden
- Quicksan kansen nationaal coalitieakkoord
 - Regio Deals (budget = €900 miljoen)
 - Kansengelijkheid (budget = €3,4 miljard)
 - Klimaat-energietransitiefonds (budget = €35 miljard)
 - Woningbouwimpuls (budget = €1 miljard)
 - Volkshuisvestingsfonds (budget = €900 miljoen)
 - ...
- Kansen bij Provinciale fondsen?

Bedankt voor uw aandacht.

PARK
STAD
TRANS
FOR
MEERT

